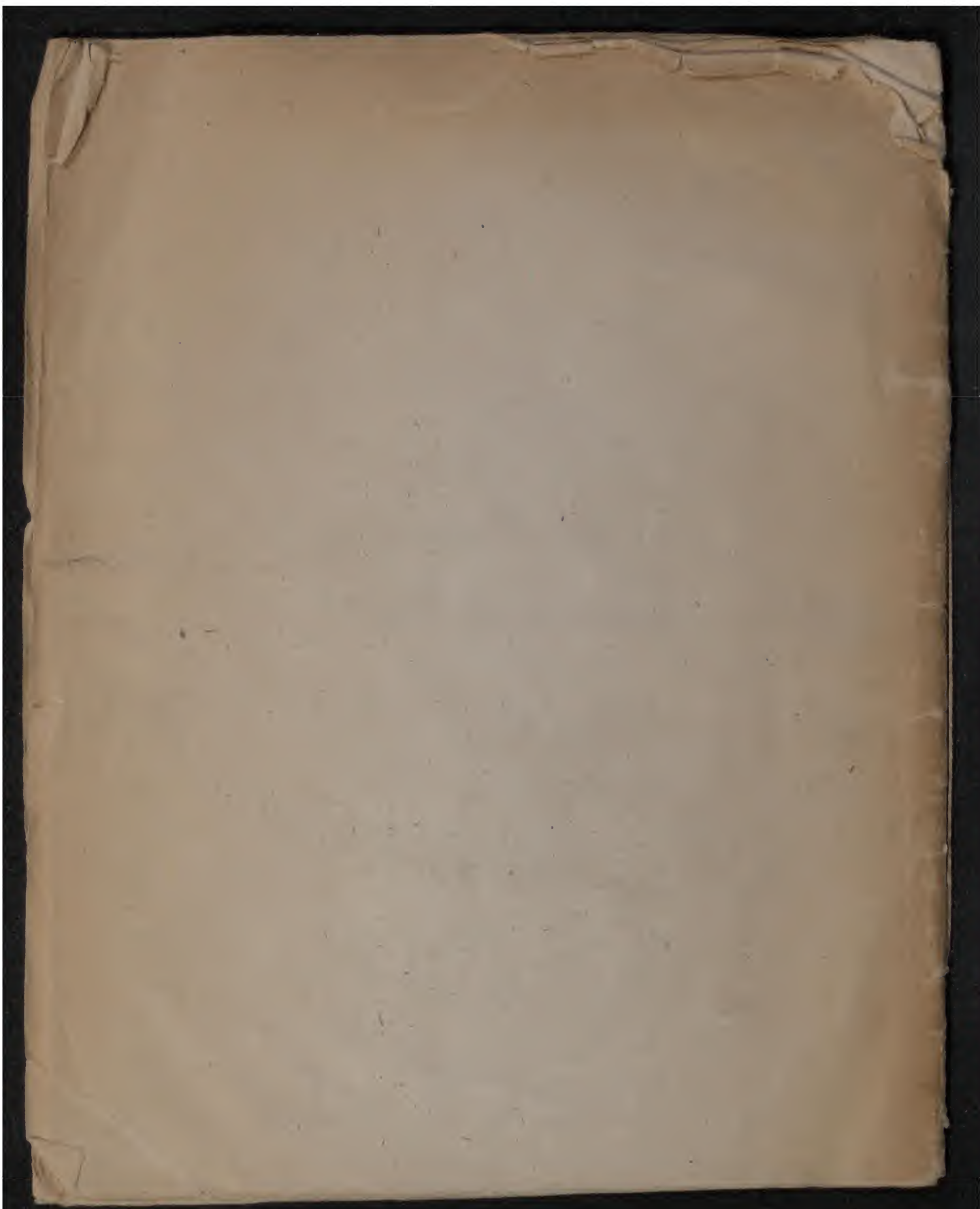

504

B

290

Un/504 B 290

KLUCHT
VAN DE
Dub: Svagerschap,
OF
Het Levendige Juweel.

Door, P. D. N.

Gedruckt nae de Copie van Leyden.

Duyckman 1661.

3

IN H O U D T.

HArmen langh goede kennis gehouden hebbende met Meester Frans, merckt eyndelijck dat zijn Wif niet alte vrent van de selve was, en noyt occasie versuynde van, als hy uytging het aenstonts aen Mr. Frans te laten weten, dat hem geweldigh speet, voornamentlijk, om dat hy dickmael het Wif van Mr. Frans hadt aenboort geweest, en die noyt niet verder tot zijn devotie kunnen krijgen, als dat zy hem beloofde, dat wanneer hy haer een Juweel (dat hy dickmael geseght hadt haer te willen beschicken) quam brengen, dat zy haer als dan ghevoechlijck sou toonen. Ondertusschen veynst hy hem naer Haerlem te gaen, doch stapte onderweegh uyt, terwijl Mr. Frans zijn Wif al was komen besoecken; Hy komt aen't huys, klopt aen, en roept wie hy was: waerom Mr. Frans resolveert in een Kist op de Kamer staende, sich te verbergen. Hy sent daer op zijn Wif om een ghemaeckte boodtschap uyt, en gaet aenstonts (terwijl den anderen in de kist moest blyven leggen) nae zijn Wif, segt haer gelegentheyt te hebben om zijn beloften te voldoen, en troontse soo naert sijnent, daer hy haer boven haer Mans hooft op de kist affoende, terwijl zijn Vrouw ondertusschen mede t'huys quam, die de kist moest openen, daer toen een Dubbelde Swaegerschap aen beyde kanten uyt ontstont.

P E R S O N E N.

HARMEN.

MARITJE, Harmens Wif.

MEESTER FRANS.

BELITJE, zijn Huysvrouw.

IAN, de longe.

KLUCHT

VAN DE

Dub: Svagerschap.

Harmen.

Har. **T** Is wel een ellendigh dingh / dat de Luy malliander tegenwoordigh
soo met hoorens leggen te plaegen/
En't miserabelsten van allen is / dat alsse eens gheplant sijn die nim-
mermeer sijn af te saegen:
Doch dat luck isser weer by datseniemandt komen seer te doen /
Oock datmen hier te Lande booz het hoozn gelt niet en moet bloen.
Maer gruwelijke tijen! Den eenen Vriendt is van den anderen niet meer
vepligh;
Want Meester Frans / wil ick wel bekennen / heb ick altijd gehouden booz
een oprechten Hepligh /
Doch ick bind dat ick hem seer verkeert heb versleten; nu het heeft al wegh /
En't best is / dat ick mijn poos oock eens te roer stae / en booz als noch niet met
al en segh /
Chacun son tour seyt de Fransman / elck Dupbel moet sijn maent regeren /
't quedt eer den abont ten eynden is / het gat wel sal bernagelt sijn / dat wil ick
hem wel sweeren /
Ick heb nopt schier mijn hielen gelicht / of hy heeft datelijck de snuf inde neus /
En mijn Wijs is soo verbaert van hem / dat hy dach aen dach daer van kringht
de lens:
Sijn Wijs daer en tegen daer's niet aen te komen / of men moet haer stucken
van mannen beloben:
Gisteren heb ick haer noch gesept / dat ick mijn Vrouw van een fraep Autweel
sou beroben
Met de eerste ghelegentheyt die ick daer toe sou vinden / en offeren dat in haer
gebenedyde Schoot:
Daer op woud' ick haer eens soenen / stil kindt / seyse / bedoeje niet / gen hebt
noch geen noot /
Ten gaeter soo niet toe / gelijk een Endt in een Bpt komt te vallen /
Brenghet my dat Autweeltjen eerst / seyse / hebje dan lucht / dan kunje wat
mallen;
Patientie par fors, docht ick / als't niet anders en wil't niet anders en sal /
En

4 Dubbelde Swagerschap, of 't Levent Iuweel.

En ondertusschen speelt haer Man met de mijne mop weer / dat maechtme te
dupchers mal.

Doch ick sal hem die Palingh Basten wel anders backen / al sout ramp hebben
sep Broer Cornelis ;

En maechen datter tusschen zijn en mijn Swaegerschap soo wat minder ver-
scheel is.

By provisie sal ick haer t' saemen op de daedt eens soecken te betrappen / soo 't
immer kan geschien /

Ick sal mijn Wijf gaen diets maechen / dat ick nae Haerlem moet om eenig goet
te besien.

Strax sal de Doffer op de Til komen : maer krijgh ick den Dogel eens in de
hou /

Soo sal ick hem wel sachtter leren piepen / als hy licht nu wel doen sou /

Tegen dat ick dan staet maech dat zy in gloria by malkander sullen wesen /

Soo sal ick haer fraeptjes by komen / als zy'er 't alderminste voorz bresen.

Dat gaet slechts nae mijn Wijf toe ; Maritje / Maritje / waer benje Lievelint.

Harmen. Maritje.

Marit. **H**oe soo druck Maet / waer nae toe ? Harm. Ick moet aen de
wint.

Lang my eens een schoone Bes / ick sal met het Schuypje van ses-
sen vertrecken.

Mar. Waer nae toe ? Harm. Nae Haerlem het sal tot ons voordeel ver-
strecken.

Kom haestje wat / eer my de tijdt ontschiet. Mar. Wel nu Hartje ick wensche
geluck opje reys.

Wanneer sie ickje weerom ? Harm. Morgen. „ Maar ick selje wel eer loof
ick / komen op jou siecke Dleys /

„ 'k Quedt ghy my wel eer gewaer sult worden als het licht van morgen.

Binnen.

Maritje.

Mart. **N**ien ick epndelijck mijn Meester Frans weer ghenieten bupten
prijckel en sozgen /

Dat is een ander Man als de mijnen / wat scheelt den eenen van
den aer.

Mijn Jan-gat vertreckt sonder my eens te kussen / en hy noyt niet / of geestmer
altijdt wel een dozijn voor een paer.

Reen 't is een cordialen Baes geweest / alle zijn liebe lange leven.

Noyt

Dubbelde Swagerschap, of 't Levent Iuweel.

Hooft was hy wel boozsien / of ick hebber altijd mijn portie van gekregen /
Daer mijn Harmen soo mist is / dat hy wel thienmael hou daer roept / en geeft
men niet met al.

Ick heb evenwel al langh gesien / dat hy zijn gereetste ordinaris bestect in een
vremde Stal /

Of hy van my pets mercht / weet ick niet / wist hy 't / ick sou daerom niet eens
schromen.

Hou / Jan hou.

Ian. Maritje.

Ian. **W**at beliefje Vrouw? Mar. Gaet nae Mr. Frans / en laet hem daer-
telijck hier komen /

Segt hem dat hy zijn Lancet met zijn Tentpfer mee brenghet.

Ian. Benje gequest Vrouw? Mar. Ghae jy maer boort.

Ian. Moetter oock niet een Triepaueer pfer zijn / offer wat dienden opgeboort.

Mar. Ghae jy maer heen / en secht hem dat ick jouw seggh; hoe selt met de jon-
ge hier wesen?

Ian. Dats gangh dan. Binnon. Mar. Och! als zijn Vrouw maer niet t'huys
en is / daer begin ick all wat booz te bresen /

Sp is de Duyvel te slim; Nu lest hadt hy een Schotel Vis of twee in zijn
Thyn bestelt /

Sp kreecher de snaf van in de neus / hoor hier / seyse / tegen hem bestect hier
eerst jouw gereetste gelt /

Loopt dan by hy de Buert te mart: Wat sou hy doen / hy konder niet veel
tegen.

Hy meende ruyin sopen te hebben: Maer toen was men om Contanten verlegen.
Strax hingh hem het hoofdt / en sat met de handen in 't haer.

Boort een die wat genereus is / als hy'er soo hael of komt / valt het all by wat
swaer.

Daer komt die goye Ziel selver aen. Wel nu Meester Frans / seljyne eens
kommen helpen?

Ian ghae jy nae bobenen toe. Ian. Maer Vrouw / of hy de bloet niet alleen
kon stelpen /

En daer noch soo een wieck of twee van noden was / wil ick hier niet liever by-
ben staen?

Mar. Wel wat sal dit zijn. Ian. Maer Vrouw of hy een Setpil vergeten had/
en dat ick hier dan noch eens om most gaen.

Mar. Packje boort / seggh ick. Ian. Syn Kilsterp / hept hy die oock niet
vergeten?

A 3

Mar

Dubbelde Swagerschap, of Levent Juweel.

Mar. Kom / kom / kom / ich sie wel watter schoyt / jou dient de rugge eens gemeten.

Ian. Neen Vrouw ich loop / en alsje een Lichter vant doen hebt soo roeptme slechts of.
Binnen.

Mr. Frans. Maritje.

Mr. Frans. **W**el Maritje / jou gelegentheyt / hoe ist daer mee? Mar. Och mijn Vriendt / al wel God lof.

Mijn Man is nae Haerlem toe / ich kon niet rusten / of ich moest jou dat selver seggen.

Mr. Fra. Dat 's mijn lief om te hooren / soo hoefmen altoos niet ober te leggen / Op wat manier wy hem best souden kunnen dragen een rat booz zijn oogh. Och / mijn Engel / toent jou Ian my eerst sep / sie daer / mijn hart in mijn lyf dat bloogh.

Ich hoop wy 't wat beter en geruster / als in den Thynn sullen klaeren.

Mar. Denkt daer niet eens wechom / dat sou maer neulve bekommernis baren. Maer jou Belitje / waer was die / toen mijn knecht quam / kreeghe weer niet een bonck in de neus?

Mr. Frans. Wat / niemendal / jou knecht is booz geen een gat gebangen / hy weet oock al van de leus;

Mijn Wijs sat supst booz. Och! Belitje buer / seyd' hy / waer is jou man toghe geloopt?

Daer isser tot onsent een met een lustige houwt / die wacht nae hem met de wont open.

Mijn Vrouw verschickte; Och! seyse / hebben de Studenten weer doende geweest?

En met riepsme: Hammeraet seyse / Siet datje hem toch sachtjes geneest / Datter de Bailhouw oock niet achter en komt / en daerme wenschte sy my goeden dagh:

Maer met wy booz de deur waeren / kreegh Ian een wackere lagh: Weest niet bekommert Meester Frans seyd' hy / maecht slechts dat jou tuchje kant en klaer is;

Is mijn Vrouw alleen die jou wacht. Mar. Wel Heer! Seghe dat / dat waer is /

Wat queltme die verbruyde jongen / ich wist niet hoe hy hem altemet maechte soo familiaer;

Weet hy die streecken van't Compas / soo ist beter ich mijn preutelen wat spaer. En geben wat goede woorden / in plaets van hem somt yts wat upt te luyen.

Mr. Fr. Ghy moet al wat voorzichtig met die Kabouters om gaen / sy souwenter al lichtelijck altemet eens upt buyen.

En

Dubbelde Swagerschap, of't Levent Juweel.
En dan was't heele werck verfontaft. Mar. 't Sal daer wel boozsichtig
in gaen;
Creesj de trap maer op / in plaets van hier booz deur te staen.
binnen

Harmen.

Gantsch bloet! wat wil ich haer onversiens opden buffel komen mijn stem
sal wesen als een donder in haer ozen.
Van achteren kunnen zy my niet ontsnappen / als ich de deur maer bewaer
van boren.

Arme bloen! Sy menen dat ich half wegen Haerlem ben / en ich snapten juist
te Warmen upt:

En kom ich nu al t'huys en kind daer niemant / dan ist noch niet verhuyst;
Want ich heb een bootschap bedacht / die ich sal houwen of ich had vergeten /
En seggen dan / dat ich met de Nacht schuylt van elken sal gaen / dan kan sy
noch al niet beter weten

Of de honden slaepen noch / en dat ich Diulwertjen slacht / en hebben daer geen
weet of

Maer / maer! Vinde ich hem in besoignes / ich mael hem tot grups en stof.
Wat dubbel is dat? Licht op het kamertje he! Daer sijne by malkander /
Datter nu de Plinder schent / soo wel den een als den ander.

Hy klopt.
Maertje / Maertje / doet op kindt Mar. van binnen. Wie daer? Harm. Ich
ben't ulvepge blesfelijkhe man.

Mar. O Hemel! wat raet. Mr. Frans? Och! wat swarichept komt ons an!
Mr. Frans. Ich weet gheen raedt. Harm. klopt weer. Wel nou hoe ist selje
open doen? Of moet ich hier noch langer staen wachten.

Mar. Raest soo niet / ich leggh te bedt. Och wie sal mijn swarichept versachten?
Meester Frans / Meester Frans. Stil / daer schiet my wat inden sin /
Hier staet een schoone brabe list / krupp jy daer dichjes in.

Hy klopt weer.
Harm. Hoe dubbel ist / salt eenmael licken / of hoe ist daer binnen gelegen?
Mar. Wel wacht noch een beetje / sal ichje in laten / soo dienter eerst een
haers gekregen.

Sy doet open.
Hoe raesde jy soo / en waer komjy soo vzoegh van daen? ich doecht datje al te
Haerlem waert.

Harm. En wat doe jy soo vzoegh te bedt? Mar. Om dat het is hier en
licht gespaert.

Harm.

8 Dubbelde Swagerschap, of't Levent Juweel.

Harm. Kom sleetse voort aen / jy moet dadelijk nae de Worch toe gaen /
En haelen van Jan de la Ville een slepen rekeninger van daen /
Dat ich geseght heb voer hem mee te nemen / en dan sel ich met het schuytjen
van elven vertrecken.

Mar. Ick loof jou den Spechdubbel rijdt / hoe ist ? beginse met my te gecken !
Meen se dat ich soo laet uyt doof gaen / daer so veel Studenten lopen by de
straet ;

Neen dat past oock geen eerlijcke Woudw. Harm. Voor Marp / hier valt
geen praet.

Het moet voor dese mael so sijn / en laet Jan jou conboperen.

De dubbel is so leelijck niet als men hem wel schuldert / de Studenten sullen
jouw geen quaet leren.

Mar. Jae wel ich durf secker niet.

Harm. Ghy hebt geen noot van je
lijf.

Jan / Jan / Jan / Jan. Wat beliefsse Meester ?

Harm. Kom gaet eens
met mijn wijf

Nae Jan de la Ville / bodde Zepie voort / en past ten eersten weer om te komen:

Mar. Alst wesen moet / en wesen sel / septe meysse / dan bevel ich t den Hemel.
Och ! dien goeten vromen ;

En oprechten hals Mr. Frans hoe ellendigh moet hy daer nu wel legghen
in noot ! binnen

Harmen.

Hoe goet waft / dat my die bootschap so jupst binnen schoot ;
Du heb ich het Woch alleen in : Maer ich heb t al getuert in wat gat de
Dof is verscholen

Trecht my een haer uyt de maers / sy sal salmen als een bel : want die my in't
dampster siet dolen

Moeten by scherp siende wesen / ich heb een neus als een brack /

Als ich het spoor maer van sulche Doffen sie / so heb ickse al half in mijn sack.

Hoe moet hy inde list vol selzich legghen hoechelocren / als Philibert in sijn
manden ;

En dat weet ich / dat hyer niet uyt en kan / als door mijn wijfs oft mijn handen.

Du nae sijn Belitje eens gegaen / en trecken so langh de deur aen slot

En brenghense hier nae toe / en gebener oock eens het Supplementum van haer
parlot.

Hy gaet uyt

En nu de Man uyt is / twyffel ich niet / of ich salse wel komen t'huys te
binden.

Sie daer sitse selfs / en is vast besich met het strecken van linden.

Goeten abont Belitje buer / uwo man is hy t'huys ?

Belit-

Belitje. Harmen.

Belitje. Wel Heer / waer is so laet van daen ?

Neen is al van seffen af uyt geweest.
is so effen uyt gegaen.

Herm. En mijn wijf

En als 't jou nou geliefde / is weet wel / van onse oude secreten.

Bel. Hooz Harmen / een woort / een woort / dat moette eens hooz al weten:
Dat ich uyt sal resolveren jou ten dienst te zijn in eenich deel /
Hooz dat is nie sult gebrocht hebben / dat langh beloofde Julweel.

Harm. Manqueert daer alkenigh an / so is alles kant en klaer ; Want ich heb
geleghentheit gebonden /

Om u daer in ten hoogsten te voldoen / en daerom heb ich mijn Wijf uytgesonden /
En alst u nu gelieft met mi te gaen / so kreecht ghy 't stracks inde hant.

Bel. Species in Manibus. Aber sacht ther Dautscher / daer moest wesen pant :
Want als ich tot uent waer / en ghy mi met twee nullen en een nietje sout willen
papen /

Dan soude je jou verdb bedrogen binden / daerom ken jyt mi niet bestellen / so sou
ich jou hooz 't beste rapen

Datjeme hooz als noch hier liet / en wachten tot dat de rebus was in jouwe
macht.

Herm. By mijn Tielaert Belitje / Soojpme hier in salikant bindt / so hout-
men altydt hooz verdacht.

Ich sweerje dat ich expres mijn Wijf daerom uytgestuert heb / sou ich so hooz
hants leggen liegen.

Bel. Wel / Harmen / ich selt dese mael waegen : maer meer als eens suljeme
niet bedziagen.

Kom stapt dan wat an / de wegh duncktime is so gladt offe was gebaent.

Harm. Ist flus zijn beurt geweest / nu ist de mijnen / en so regeert elckie duydel
zijn maent.
Binnen.

Maritje. Ian.

Mart. Wel wat is dat een endelose wegh / 't is schier een uer werck eermen
gintsch en weer kan komen ;

Maer dat dien verbruyden Ian gat so weer t' hups sou komen / wie
had dat kunnen dromen ?

Dien armen gopen Meester Frans / ich beklaegh hem in mijn hart.

Wie weet in wat benauthet dat is sit : maer dat is noch mijn grootste smart.

Dat

Dat ich breez / soo hy eens Lucht of Leest / dat mijn Jan Crim het ten eersten
sal hoeren;

Of anders dat hy lichtelijck dooz de naerwte wel sal hebben kunnen smoren;
Dae wel ich heef al nu ich ben ontrent de deur.

Loop / Jan / en gae voer upt / en laet ter eens hartigh veur.

Jan klopt en Harmen doet open.

Wats dit? Harm. Gae hyz boben Maritje/ghy sult daer geen vzeemde binden:
Wy zijn Wzenden onder malkander/'t is uw en mijn Beminde;

Jou Swager / en mijn Swager / hebben onse Swaegerschap gedoubleert.

Marit. Wats dit? Bel. Och! ich breez. Marit. Hoe praetie soo verkeert
Belitje buer / wat rebelhalt mijn Man? wat wil hy toch al seggen?

Harm. Dooz kindt / lustert toe / dan sel ich jou die saeck ter degen upt leggen;

Sie / dat Belitje / dat heb ich ober langen tijdt een vzaef Julweel beloofst /

En dat sou ich haer geven / sey ich / soo vzae ich het van mijn Maritje sou heb-
ben gerooft.

Dat Julweel nu / verstaeye wel / dat ben ich haer nu schuldigh.

Marit. Waer booz? Harm. Holt smoel / weest doch so langh geduldigh

Tot dat ichje het ter degen heb ingepzint. En wilt dan booz eerst verstaen /

Dat ich op die kist eens wacker een gangetje heb met haer gegaen /

Verstaeye de meningh? Du soo dien ich haer wel te betalen:

En daerom versoeck ich datje de kist gelieft te openen / op dat icker het Julweel
mach upt haelen:

Want beloften maecht schult / weetje wel. Wel nu / hoe staetmen dus en
kijckt?

Hebje in de Zneeuw gekacht? Wel Heer! datje toch niet en beswijckt.

Hon boozt / doet open / segh ich; en uw sal ich voldoen.

Sal ichje helpen / of salje mijn helpen / of sal ich my naer de Smit toe spoen?

Sy opent de kist daer Mr. Frans uyt komt.

Sie daer kindt / daer ist Julweel / dat ich jou gingh beloben.

Wel Swager / hoe gaet het al / dochje datelijck niet dat het spoochten hier
boben;

Elck zijn beurt / niet waer? dan valter geen verwoijt /

En daerom nu niet beter als eens kimp alle kimp / en schelden soo malkander
quijt

Mr. Frans. Ik Behen / ghy hebt me Spuls recht ghedaen en my loon nae mijn
wercken gegeven;

Mijn

Dubbelde Swagerschap , of 't Levent Iuweel.

II

Mijn Wijs daer kan ick niet ober klaegen / de H C / die moet j't oock wel ber-
geben.

Daerom sou mijn oordeel wesen / dat pder met de zijne vertroek / en daer noyt
meer vermaen van dee /

En vergeef j't mijn en den mijne / soo vergeef ick het jou ende jouwe mee.

Dus wordt de list met list , en quaet met quaet betaelt ,
Het vuyl met vuyl geschoont , de eer met schant gehaelt ,
De Hoer hier door den Boef , de Boef door haer bedrogen :
De logen Waerheyt was , de Waerheyt selver logen.

F I N I S.

Sp. 1161: II

67

104/12 38